

Asia: VN/16121/2020

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027 - kierrätyksestä kiertotalouteen

Visio (luku 2)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Valtakunnallisen jätesuunnitelman vision toteutumisen kannalta keskeistä on hyvin toimivat kierrätysmarkkinat. Tuottajavastuun ansiosta monia kierrätysmateriaaleja saadaan kattavien erilliskeräysjärjestelmien kautta merkittäviä määriä talteen, mutta kaikille materiaaleille ei ole riittävästi kysyntää koska neitseellisiä materiaaleja on saatavilla edullisemmin. Kierrätysmateriaalien markkinoiden vahvistamiseksi tarvitaan pitkäjänteistä ja konkreettisia kannusteita sisältävää ohjausta, niin kansallisesti kuin EU-tasollakin. Valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan valittavien toimenpiteiden tulisi kannustaa kierrätysmateriaalien käyttöön ja tuotteiden kierrätettävyyden huomioimiseen jo tuotesuunnitteluvaiheessa. Samalla on tärkeää varmistaa vastuullisten toimijoiden toimintaedellytykset pitämällä huolta vastuiden ja oikeuksien tasapainosta. Vision toteutumiseksi on erityisen tärkeää, että eri vastuualueiden ministeriöt toimillaan tukevat laaja-alaisesti yhteistyössä eri toimia.

Keräysjärjestelmät, laitospasiteettitarve ja sijoittumisperusteet (luku 3)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Pidämme erittäin tärkeänä, että innovatiivisia uusia teknistaloudellisia laitosratkaisuja esikäsittelyyn ja jätteiden käsittelyprosesseihin tuetaan taloudellisesti. Kiertotalouteen linkittyvien innovaatioiden tukeminen liiketoiminnaksi kehittää tulevaisuuden kiertotalousyhteiskuntaa.

Tavoitteet ja toimenpiteet (luku 5)

1. Tiedon oikeellisuus ja digitaalisuus

1.4 Toteutetaan jäte- ja tuotetietopalvelu

Tuottajarekisterin tietopalvelun kehittäminen on tuottajavastuun vapaamatkustamisen vähentämiseksi ensiarvoisen tärkeä uudistus. Pidämme tärkeänä sitä, että palvelusta on helposti haettavissa tieto tuottajavastuualoittain ja tarvittaessa myös tuoteryhmittäin. Rahoituksen tulee kattaa myös tietopalvelun markkinointi sekä jakelijoille että julkisia hankintoja tekeville

hankintaviranomaisille. Pidemmällä tähtäimellä pidämme tärkeänä edistää eri EU-maiden kansallisten tuottajarekisterien yhdistämistä ja saattamista vastaavalla tavalla julkisesta tietopalvelusta saataville, sillä yhä useampi tuottaja harjoittaa kansainvälistä etämyyntiä ja tuottajatietojen yhdistäminen tehostaisi eri jäsenmaiden viranomaisten valvontayhteistyötä ja tiedonvaihtoa.

1.6 Edistetään yhdyskuntajätteen koostumustutkimuksen tekemistä kaikilla sektoreilla

Pidämme koostumustutkimuksien tekemistä hyvänä, sillä tietoa jätteiden koostumuksista tarvitaan jätehuollon prosessien kehittämiseksi. Pidämme lisäksi erittäin kannatettavana, että luodaan koostumustietopankki, jonne tallennetaan koostumustutkimukset.

1.7. Määritetään kosteus- ja epäpuhtauskertoimet sekalaiselle yhdyskuntajätteelle

Katsomme, että sekalaisen yhdyskuntajätteen tutkimuksen osalta vastuu ei ole tuottajayhteisöillä, sillä niillä ei ole sekalaisen yhdyskuntajätteen vastuuta.

2. Jätteen synnyn ehkäisyn yleiset toimenpiteet

2.4. Julkiset organisaatiot hankkivat ympäristön kannalta kestäviä tuotteita ja ratkaisuja ja taataan KEINO-osaamiskeskuksen rahoitus

Tuottajavastuun hoitamisesta tulee tehdä kestäviin tuotteisiin ja ratkaisuihin liittyvä hankintakriteeri. Tätä tukee toimenpiteen 1.4 mukaisen tuottajarekisterin tietopalvelun kehittäminen, josta tuottajavastuun hoitaminen on myös julkisten hankintaviranomaisten helppo varmistaa.

2.6 Parannetaan Suomi.fi –palvelun informaatiota yrityksille suunnatun jätteen synnyn ehkäisyn, erilliskeräyksen sekä jätehuollon neuvonnassa

Jätehuollon tuottajavastuu on yritysten lakisääteinen velvoite ja siksi se tulee nostaa Suomi.fi -palvelussa yrityksen jätehuollosta suoraan ympäristövastuiden ja velvoitteiden alle.

3. Yhdyskuntajätteet

3.6 Tehdään tutkimus sekä toteutetaan ohjauskeinoja lajittelutehokkuuden nostamiseksi

Kannatamme tutkimuksen tekemistä tehokkaista keinoista nostaa lajittelutehokkuutta. Lajittelutehokkuus vaikuttaa kierrätysasteiden lisäksi kierrätysmateriaalien laatuun ja saantoon, kustannuksiin sekä ympäristön siisteyteen.

3.10 Selvitetään mahdollisuutta tarkentaa jätelainsäädännön neuvontavelvoitteita

Neuvonta ja tiedotus ovat keinoja saavuttaa jätelailalla asetetut tavoitteet, eikä niiden määrää tai tapaa kuulu siksi määritellä laissa. Jätelain mukaiset valvontaviranomaiset seuraavat jätelaissa asetettujen säännösten noudattamista ja tavoitteiden saavuttamista ja voivat tarvittaessa edellyttää toimijoilta esimerkiksi neuvonnan lisäämistä, jos se katsotaan tarpeelliseksi tavoitteiden saavuttamiseksi. Tarvittavan lajitteluneuvonnan tapa ja määrä ovat erilaisia eri jätejakeille ja eri alueilla. Ehdotamme, että valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan toimenpiteeksi kirjataan yleisesti neuvontayhteistyön edistäminen.

3.12 Otetaan käyttöön pohjoismainen jätetiktoqrammijärjestelmä

Näemme, että yhtenäiset merkinnät ja symbolit jätenimikkeineen ovat kannatettava asia ja ne edesauttavat kuluttajien toimintaa. Asian osalta on kuitenkin tiedossa, että Euroopan komissio (JRC pääosasto) suunnittelee parhaillaan yleiseurooppalaisia jätelajien kuvatunnuksia osana jätehuoltojärjestelmien harmonisointia. Asiassa edetään vuoden 2022 aikana. On epäselvää, huomioidaanko pohjoismaisia piktogrammeja esityksessä millään tavalla. Ennen kuin pohjoismaisten lajittelupiktogrammien rooli EU-tason hankkeessa selviää, ei ole mielestämme järkevää edetä pohjoismaisten piktogrammien käyttöönotossa Suomessa.

4. Pakkausjätteet

4.6 Tehostetaan tuottajavastuun valvontaa

Pidämme tervetulleena tuottajavastuun valvonnan tehostamista ja erityishuomion kiinnittämistä etäkaupan valvontaan. Kaikessa tuottajavastuuvälvonnassa olisi tehokkainta pyrkiä kokonaisvalvontaan, sillä tuottajat ovat usein tuottajavastuullisia usealla tuottajavastuualalla. Valvontaan tulee turvata riittävät resurssit ja niitä tulee kohdentaa myös tuottajavastuun tunnettuuden parantamiseen mm. tiedotuksen keinoin. Tuottajavastuun vapaamatkustamisen vähentämiseksi valvontaviranomaisille on riittävien valvontaresurssien lisäksi taattava luotettavat tiedot markkinoille saatetuista tuotteista ja tuottajista. Tiedonsaannin kannalta selvitettävää voisi olla viranomaisyhteistyön lisääminen mm. vero- ja tulliviranomaisten kanssa ja tullin valvontamahdollisuuksien selvittäminen. Etäkaupan valvonnan yhteydessä viranomaisyhteistyö muiden EU-maiden viranomaisten kanssa on tärkeää.

5. Kertakäyttöisten muovituotteiden vähentäminen

-

6. Biohajoavat jätteet

-

7. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

7.15 Tehostetaan tuottajavastuulainsäädännön valvontaa

Pidämme tärkeänä, että kaikessa tuottajavastuulainsäädännön valvonnassa ja tiedottamisessa tuotteita katsotaan kokonaisuutena huomioiden se, että esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaitteiden

valvonnalla voidaan usein myös pakkausten ja paristojen tai akkujen tuottajavastuun ja tuotelainsäädännön toteutumiseen.

8. Rakentamisen jäte

-

Seuranta (luku 7)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Muut suunnitelman osat

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Vaikutusarviointi

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Muuta

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Stenbäck Liisa-Marie
Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta, TYNK